

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ

הארי החזי

פנימים נפלאים מתורתנו של

המהרא"ל צינץ

הגאון הביאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

מכון להוצאה הרשה ומפוזרת
של ספרי מהרא"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

גיליון ר"מ, פרשת ויצא תשפ"ד

טענתו הניצחת של יעקב ללכן

למה נחבאת לברך ותגנב אתי וגו' (לא, כז).
ויש לבאר דטענת לבן היתה ליעקב אבינו, למה נחבאת לברוח
והרי איתא במסכת קידושין (טז, ב): "בורח ויוצא בגרעון אין
מעניקים לו", והרי ע"י הענקה מתברך האדון כדכתיב בסוף
הפרשה של הענקה (דברים טו, יח) ובברך ה' אלקיך בכל אשר
תעשה, וטענת לבן היתה דע"י שיעקב ברח, מנע ממנו לקיים
מצות הענקה וממילא עי"ז "נתגנב אתי" דגרם לו שלא תבוא לו
ברכה.
ועל טענה זו של לבן השיב לו יעקב אבינו (להלן פסוק מב)
לולי אלקי אבי אלקי אברהם ויפתד יצחק הנה לי, פי עתה ריקם
שלחתיני - דבין כך לא היה לבן מעניק לו, וא"כ לא מנע ממנו כל
ברכה.

מלא העומר

קראה שמו יוסף ולא יהוסף

ותקרא את שמו יוסף לאמר יסף ה' לי בן אחר (ל, כד).
על פי דברינו שרגילין לקרות השם ב' ה' ו', כמו יהושע יהוצדק
וכדומה, אמרתי שאפשר שיתפרש מה שכתוב בתורה 'ותקרא
את שמו יוסף לאמר יסף ה' לי בן אחר', ויש לדייק על ה'לאמר',
שלא מצינו בשאר שמות רק נתינת טעם, כמו בראובן: ראה ה', וכן
בשמעון, וכולם לא כתיב 'לאמר'...
אמנם לפי שהיה דרכן לצרף אותיות י"ו בתחילת השם, כמו
לאה שקרא 'יהודה' על שם ההודאה, דהוי סגי שתקרא 'יודה'
מלשון 'אודה', וכן 'יודו' לה' חסדו (תהלים קז, ח), רק שהיה
כוונת הקדמונים לצרף שמו יתברך 'ה' ו', ואם כן חפצה לקרותו
'יהוסף', כמו שכתוב (שם פא, ו) 'יעדות ביהוסף', רק לפי שרצתה
שיורגל בפי כל תפילת ההוספה, לכן קראה שמו 'יוסף' מלא בשתי
אותיות של שם על כל פנים. ונתן טעם לזה, למה לא קראה אותו
'יהוסף', כמו שכתוב (תהלים פא, ו) 'יעדות ביהוסף', ואמר: 'לאמר',
שעשתה זה כדי שיורה הקריאה והאמירה על תפילת חפצה 'יוסף'
ה' לי בן אחר, מה שאין כן 'הוסף' אינו לפי כוונת ההוספה.
ש"ת משיבת נפש (סי' מח אות ג')

המלאכים שנוצרו ממעשיו הטובים

- עלו להמליץ עליו טוב

ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה
מלאכי אלהים עלים וידידים בו (כח, יב).
שינוי במשנה: כל העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט
אחד וכל העובר עבירה אחת קונה לו קטיגור אחד (אבות
פ"ד משנה י"א).
אותו פרקליט שהאדם קונה לעצמו בעשיית מצוה, הוא
עולה לשמים להיות עבורו מליץ יושר. וכך אמרו בגמרא כל
העושה מצוה אחת בעוה"ז מקדמתו והולכת לפניו לעוה"ב
שנאמר (ישעיה נח, ח) 'והלך לפניך צדקך'.
כך גם הקטגור שקנה לו בעשיית עבירה עולה לשמים
לקטרג ולהשטין עליו, ויתירה מכך אותו קטיגור עצמו הוא
מלאך החבלה שבא להפרע ממנו. כך מבואר בפסוק (תהלים
ט, יז) 'נודע ה' משפט עשה בפעל כפיו נוקש רשע הגיון סלה'
- בפועל כפיו, המלאך שנברא על ידי מעשה העבירה שהוא
עצמו עשה, הוא זה שמתנקש בו ומייסרו.

כך היה אצל יעקב אבינו בהליכתו לחרן, אז היה זקוק
למלאכים מליצי יושר, ואכן ראה הוא מלאכי אלקים עלים
וידידים (בראשית כח, יב) כי המלאכים שנוצרו ממעשיו
הטובים עלו להמליץ עליו טוב, וכנגדם ירדו מלאכי עליון
לשומרו בדרך.

אמר לרועים שרק אתמול שקעה חמה שלא בעונתה

ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן
ולכו רעו (כט, ז)
כיון שיום אתמול נתקצר בשעתיים בשביל יעקב -
"ששקעה לו חמה שלא בעונתה" - סבור היה יעקב, כי
לדעתם חל שינוי בסדרי בראשית והימים כבר יהיו קצרים
תדיר, וממילא הגיעה העת לאסוף את המקנה, לפיכך אמר
להם: "הן עוד היום גדול" - אתמול היה זה רק באורח אקראי,
מאורע חד פעמי, ואילו היום - עוד היום גדול...
מלא העומר

משל ונמשל

תרופה חדשה - צפיחית בדבש - אל תסתכל בטעם התרופה אלא במה שיש בה

שבתרופה, והעיקר הוא סם המרפא שרקח הרופא.
למה הדבר דומה, הגויים מצאו וראו כי מצוות רבות בתורה - יש
להם טעם מובן לשכל. על כן יסדו להם אף הם מערכת חוקים
ומשפטים. אך משפטים **בל ידעום**, כי לא ידעו ולא השכילו להבין,
שעיקרם של חוקי התורה, אינו הטעם השכלי והמובן שבהם -
אלא ציווי ה' לעשותם, שהוא הנותן חיים לעושיהם.

קומץ המנחה - פרשת אהרי

מגיד דברו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. לא עשה כן לכל גוי
ומשפטים **בל ידעום הללו** - (תהלים קמז, יט, כ)
מעשה ברופא שראה חולים רבים המוכנים לסבול צער ויסורים,
ובלבד שלא יאלצו ליטול את סמי המרפא, כי מרים הם מאד. חקר
הרופא, חיפש ובדק, עד שרקח תרופה שיש בה את כל הסגולות
הרפואיות, ועם כל זאת - טעמה כצפיחית בדבש. שוטה אחד ראה
זאת, ומיהר לבשר כי ישנה תרופה חדשה - צפיחית בדבש. אך
הכל לעגו לו, באומרם, שהצפיחית בדבש היא רק הטעם המתוק

תולדות מהרא"ל צינץ

פרקים ממסכת חייו ומשנתו של רבינו המחבר

שני החיבורים שהיו חביבים על רבינו יותר משאר חיבוריו

אחרון" מרבינו, בו רוכזו וצויינו הדיונים בשיטות הפוסקים על פי סדר הסוגיות. מדור זה הוא כפה"נ הבסיס לחיבור הנוכחי "יעלת חן".

בקונטרס "תפארת אריה" לתולדות רבינו, הביא בענין זה מסורת, לפיה נרמז רבינו מאת ה"נודע ביהודה" שממש באותו פרק עצמו בדפוס הספר "הפלאה" למהר"פ הורביץ זצ"ל אב"ד פפד"מ. מאחר שמתכונת החיבורים היתה זהה במידה רבה, העדיף רבינו לערוך מחדש את חיבור החיבורים היתה זהה במידה רבה, עוצם גבורתו במערכות עצומות בסוגיות הקשות ביותר. סימוכין לכך ניתן למצוא בדברי רבינו זצ"ל בהקדמתו: "וגם החיבורים אשר רבו על מסכת כתובות המה הרהיבוני לצאת מן הכוונה".

או-אז החליט כנראה רבינו לערוך מחדש חלק מחידושי העוסקים במסקנות הסוגיא להלכה, בתוספת מרובה על העיקר. גם תכונת החיבור מראה, אכן, שנתחבר ונערך תוך תקופה קצרה, כפי שמורגש בענינים מסויימים (שמציין שעוד יגיע אליהם, ואינם לפניו). ו"קמא קמא דאתי לידיה" מה שליקט מחיבורו הכולל "אילת אהבים" הוסיף והרחיב להביאו.

יש בנותן טעם להביא כאן את דברי הגאון רבי אליהו חיים מייזל זצ"ל מלודז', בהסכמתו משנת תרמ"ז, אשר "שמענו גם ידענו" כי שני החיבורים האלה "יעלת חן" ו"אילת אהבים" שניהם "אהובים היו וחביבים להרב הגאון המחבר ז"ל יותר מכל שאר חיבוריו הנפלאים...".

כאמור מלאו אז לרבינו כ"ה שנה בלבד. אך שמו הטוב כבר הלך לפניו כצאת השמש בגבורתו, במיוחד אחרי הופעת ספרו שהגדיל מאד את פירסומו, עד כי רבים מיושבי על מדין באותו דור-דעה הריצו אליו מקרוב ומרחוק שאלות בהלכה, וציפו להכרעתו. את רישומיהם ניתן למצוא בקצת סימנים מחיבורו שו"ת "משיבת נפש", שנכתבו על ידו בסביבות שנת תקנ"ג.

באותה שנה ניתנה לו תאוות לבו, וזכה לראות את ספרו הראשון יוצא לאור מבית הדפוס, הוא ספר שו"ת "יעלת חן" שהופיע בפראג שנת תקנ"ג. בשער הספר מצוין ש"הובא לבית הדפוס במשמרת אחד מאוהביו פה". ואכן רבינו בהקדמתו מביע הכרת טובה ל"ידיד נפשי החריף ובקי מוהר"ר איסר'ל ליסא נ"י, אשר איתן מושבו בבית הגביר המפורסם כ"ה וואלף גדלש נ"י אשר נשאו לבו והתנדב לטפל בכל עניני ההדפסה".

רבי איסר'ל היה אחד מחכמי פראג החשובים, ובבוא רבינו לפראג כרת עמו ברית אהבה וידידות, גם החליפו ביניהם מכתבי תורה שנדפסו בסוף הספר, וכפי שרבינו קורא עליו בסיפור שבחיו "לולא הקים לי השם גואל ישראל, לא היה בידי להוציא מחשבות מכח אל הפועל". רבי איסר'ל כפי הנראה הוא שקבע את הנוסח דלהלן שמופיע בשער הספר: "אשר חיבר אחד מילידי ק"ק פינטשוב, צעיר לימים ורב בתורה וחכמה, הרב המאור הגדול מהולל בשערים..." כמ"כ מצויין שם "ועוד ידו נטויה ברצות השם להוציא לאור שני חיבורים יקרים, המלאים בדברים מאירים כספירים, ויקראם בשם ס' "אילת אהבים" וס' "יין המשמח".

על השתלשלות הדפסת חיבוריו "יעלת חן" ו"אילת אהבים" כשני ספרים נפרדים, נמסרו במקורות שונים גירסאות אחדות, אך אנו אין לנו כ-אם דברי רבינו בהקדמתו לס' "יעלת חן", וזו לשונו:

"וליהות כי רבו פארותיו וברותיו עלו למעלה, לבלתי יהיה עמל בעיני המעיין לעיין ברוב דברים, אמרתי לחלקו ולעשות מדור בפני עצמו שנוגע לדינא בפלפול שיטת הפוסקים במהדורא בתרא. וקראתיו בשם לחדושי גפ"ת אילת אהבים, וקונטרס הפוסקים יעלת חן, על שם הפסוק (משלי ה, יט) אילת אהבים ייעלת חן דדיה ירווך בכל עת באהבתה תשגה תמיד. ע"כ. ויש לציין שאכן בספרי "אילת אהבים" נדפס גם "קונטרס

פניני ישועות

תרם ונשכר!

מושכרות יום בלא תקופות ריקות כלל, עד שהגיעה ה'קורונה' לעולם. מיד עם בוא הקורונה לארץ נסגרו שערי האוניברסיטה המקומית, ומשכך חזרו להם כל הסטודנטים למקומות מושבותיהם וכתוצאה מכך גם הדירות של עזריאל התרוקנו מיושביהן, ועזריאל נותר עם תשלום כפול אותו עליו להשיג, הן תשלום משכנתא, והן תשלום הדירה אותה הוא שוכר למגורים בשבילו.

עובר חודש ועוד חודש, והדירות ריקות מיושביהן. עזריאל החל להרגיש כבר את החור בכיס, ואופק טוב יותר עדיין אינו נראה. ואז נזכר עזריאל בסגולה הנפלאה שיש בתרומה למכון המהרא"ל צינץ זי"ע כשהמהרא"ל צינץ הבטיח כי יעזור למי שיסייע בהדפסת ספריו. מיד פנה עזריאל לברר את מספר הטלפון של המכון, ביקש ומצא, התקשר ופתח הוראת קבע של 72 ₪ לחודש. ובתוך שבוע בלבד שני הדירות הושכרו לאנשים מן השורה.

כמו רבים מבני גילו, גם עזריאל בן ה-30 קיבל עשר שנים קודם לכן - לקראת חתונתו - מהוריו ומהורי כלתו, סכום של כמאתיים אלף שקל לצורך רכישת דירה. אמנם כבר אז בסכום של מאתיים אלף שקל לא היה ניתן לקנות דירה ראויה למגורים באזורים החרדים, לכך רכש עזריאל עם סכום הכסף דירה בפריפריה, באחת מערי הדרום, דירה בשווי 550 אלף שקל, כשמאתיים אלף שקל הוא נותן במזומן ואת השאר הוא משלם על ידי הוצאת משכנתא.

לאחר קניית הדירה פיצל עזריאל את הדירה לשני יחידות מדהימות וחדשות, אותן הוא משכיר בסכום יפה, לסטודנטים המגיעים ללמוד באוניברסיטה המצויה באותו אזור, כך שבסכום בו הוא משכיר את שני הדירות הוא משלם את המשכנתא ומלבד זאת נשאר לו כסף בכדי לשכור דירה באחד מהריכוזים החרדיים בארץ.

הכל היה טוב ויפה במשך כעשר שנים, בהן הדירות היו

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות